

'La luxúria', del luxe a la calma

JOAN FERRAN CAMÍ LATORRE
@jfcami

El mòbil em recorda que fa un any estava llegint l'assaig *La luxúria* de l'Anna Punsoda. No sé a vosaltres però a mi la pandèmia, a banda de tenir temps per llegir i veure sèries i pel·lícules, m'ha destremat. No ho dic en el sentit literal sinó en el de relació social. Ara me l'he tornat a llegir i rellegir. Espero agafar la trempera necessària per a comentar-lo a la meua. L'autora, com va fer amb *L'enveja* na Marina Porras, ens presenta i aborda el tema a partir de diverses obres literàries: des de Brontë, Soldevila, Stendhal, Rodoreda, Villalonga, Zweig a Baltasar. Em pregunto com ens hauria anat, a l'hora de concebre la nostra relació amb els altres i el món, si en comptes de guanyar els filòsofs/teòlegs (ara escortats per antropòlegs o sociòlegs) ens haguéssim dedicat a veure el món de la forma propera que ens proposen les dues autores (serà casual?), a partir de la literatura. El que fan és posar-nos exemples versemblants, de la vida de les persones concretes que podríem ser qualsevol de nosaltres, i deixen les abstraccions per als patriarques, homes, esclar. Ens planteja que *la luxúria és el pecat més temut perquè és el que dona més plaer. És el que genera més dependència, sempre desitgem més plaer que acaba essent una droga per al propi cos*. Arribats al cos, no comparteixo la visió maniquea que les dones troben el desig en el cervell, encara que hi hagi dades biològiques que ho puguin fonamentar. Quin cervell? El del cap? El del cor figafllor? El dels budells micro o macrobiòtics? O l'unineurol de la punta de la fava masculina? La visió més holística que he llegit ha estat la del biòleg Bruce H. Lipton que defensa que tot el cos és un únic cervell. El cervell comença a la pell (patento el rodolí). Què faria el cervell si no pogués rebre les sensacions dels sentits? Resposta plana no, nul·la. No hem quedat que som iguals? Anem desfent mites culturals i practiquem de tot entre iguals –en la diversitat, esclar. És clar? Si la luxúria ha de ser un

luxe, que ho sigui de tots. Que no sigui un joc de poder patriarcal. Remarco *l'Entre iguals*, és a dir, entre dos o els que sigui que voluntàriament es lliuren al plaer. No descarto cap mena de plaer, inclòs el sadomasoquista que podeu trobar en els personatges del matrimoni entre el fiscal i la psicòloga de la sèrie *Billions*, però sí que qüestiono tot intercanvi per més que es vulgui endolcir com a "sugarbaby" o "sugardaddy" que no és altre que un símptoma de precarietat econòmica. Encara que les escorrialles de la revolució sexual del maig del 68 han fet perdre el nord dels límits de l'amor per més que se'n digui lliure, com es mostra a la novel·la *El consentiment* de Vanessa Springora, és obvi que establir una relació amorosa entre una adolescent de catorze anys i un afamat escriptor de cinquanta, queda molt lluny del mínim respecte que ens ha de merèixer l'altre i emmascara una superioritat moral, econòmica i, massa vegades, religiosa.

El desig sexual és un termòmetre excel·lent de la nostra salut mental, perquè revela el grau de la nostra energia. Quan explicava als meus alumnes la literatura trobadoresca havia d'insistir que era un amor idealitzat. No hi havia sexe perquè els amants no es coneixien, en el millor dels casos tenien un retrato maldestre, no es podien ni arribar a tocar. El foll amor era més foll que amor, almenys fins a Ausiàs March. Entre liris i cards, tenia clar que sense amor carnal l'amor espiritual era un mer desfici que només trobava la pau amorosa en la mort de la dama (ACS) per poder estimar-la idealment. Ha estat aquest desig, amb els seus obstacles, el que ha anat configurant la relació

amorosa en la nostra cultura. No s'ha ressaltat prou la importància de la literatura romàntica del segle XVIII per anar creant canvis mentals en els rols amorosos. Prova d'això és l'èxit d'*Els Bridgerton*, una sèrie original de Netflix, basada en la saga de llibres de Julia Quinn, escrites entre el 2000 i el 2006, ambientades en l'alta societat de Londres del segle XIX. Des del segle XXI podem convenir amb l'autora el qualificatiu de vodevil idiota,

però necessari en l'evolució de la concepció amorosa i ves a saber fins a quin punt abundant avui dia.

El termòmetre del sexe puja i baixa per molts motius –amb la col·laboració inestimable de les hormones–, i des de la vivència de fer vint anys que tinc quaranta anys, recordo les paraules d'una monja professora de la filla d'una amiga: el sexe és bo. Sens dubte, és bo si és gaudi mutu. Oposat al que Julian Barnes conta a *L'única història*: "el sexe trist és sempre molt pitjor que el bon sexe, el mal sexe, l'autosexe i cap sexe. El sexe trist és el més trist de tots". Que no hem de confondre amb el sexe calm, el que s'espaija en el temps que

configura la convivència de la cura mútua que en la tradició europea veiem en la pel·lícula *Amour* de l'austriac Michael Haneke. Soc més de tradició cinematogràfica americana i em reconforta veure el respecte de la relació entre la Jane Fonda i en Robert Redford, amb vuitanta anys fets, a *Our Souls at Night* del 2017 on, sense excloure un punt de desig sexual, el ver plaer és tenir cura de l'altre, la convivència amb l'altre, la companyia calma. *Keep calm* i sexe quan hi hagi fam.

